

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ט אב תשפ"א | דף היומי בבלי: סוכה כא | דף הכולל: סוכה י.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"ח עד אמצע סעיף י"ט "ויש אומרים".
מוסר: זכור למרים - פרק ג' מ"ותדע" עד "וכל שכן בענינו".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יג 'אמנם על כל פנים' עד פרק טו

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

בזכות שלושה שבתות: סיפורו המדהים של סגן מנהל אזור המרכז בחברת החשמל | איך פותחים
תכנית חיסכון? אצל הקב"ה? | המשפט של הרב מבריסק ששינה לי את כל החיים | 2199

חדשות דרשו

היערכות מוגברת 'דרשו' לקראת המבחנים בימי 'בין הזמנים'

אחראי מחלקת 'הדף היומי בהלכה' ב'דרשו' הרב אהרן כהן, מספר על ההיערכות
האינטנסיבית לקראת המבחנים שייערכו בס"ד ביום שישי הקרוב

"אבל בבית הזמנים של חודש אב, מדובר במספרים אחרים
לגמרי. כל הסניפים מקבלים כמות כפולה של טופסי מבחן,
ובחלק מהמקומות מספר הטפסים אפילו כפול שלושה וארבעה.
זאת, בשל העובדה שבבין הזמנים יש נדידה מאוד גדולה
של משפחות לאזורי נופש, החלפת דירות, נסיעות, טיולים ועוד,
וכל התמונה משתנה לחלוטין. ברור לכל אחד שהסניפים בחיפה,
צפת, ערד וכדו', צריכים להיות ערוכים להרבה יותר נבחנים
מבשאר ימות השנה, ולא פעם גם סניפים כאלו ואחרים בערים
שונות במרכז הארץ מתמודדים עם עלייה לא צפויה במספר
הנבחנים במהלך 'בין הזמנים'.

"השנה מדובר בהיערכות מורכבת עוד יותר מהרגיל, כי הפעם
הוחלט על ידי הנהלת 'דרשו' לקיים את כל המבחנים רק ביום
שישי, וזה כולל גם את כל נבחני 'משנה ברורה' בתוכנית 'הדף היומי
בהלכה', שיכולים להיבחן רק ביום שישי, ולא יהיה מבחן נוסף
בכוללים לאחר תחילת הזמן. המשמעות היא שהמוקדים הגדולים

ההיערכות לקראת מבחני 'דרשו' שייערכו בס"ד ביום שישי
הקרוב, נושאת הפעם אופי שונה ביחס להיערכות למבחנים
בזמנים הרגילים שבמהלך השנה, בשל העובדה שהפעם ייערכו
המבחנים בעיצומה של חופשת בין הזמנים.

אחראי מחלקת 'הדף היומי בהלכה' ב'דרשו' הרב אהרן כהן
מסביר: "בימים כתיקונם, ואפילו בימי בין הזמנים של החודשים
תשרי וניסן, אנחנו יודעים פחות או יותר למה לצפות", הוא אומר.
"כל אחד נבחן פחות או יותר בעיר מגוריו, בסניף הרגיל
בו הוא נבחן בדרך כלל. נכון, אנשים נוסעים ממקום למקום,
מתארחים בשבת או מגיעים לרגל שמחה וכדו' בעיר אחרת, ולכן
גם נבחנים במקום אחר, או אפילו בסניף אחר באותה עיר שבה
הם מתגוררים.

"בדיוק לשם כך אנחנו תמיד מציידים את מוקדי המבחן
במספר טפסים גבוה יותר ממה שאנחנו משערים שהם יצטרכו,
כדי שאכן יוכלו לעמוד בעומסים לא צפויים אם ייווצרו כאלו.

להיבחן, אפילו נבחנים חדשים שמגיעים בפעם הראשונה להיבחן לא חייבים להודיע על כך מראש. כל מה שצריך לעשות זה לבוא בזמן לאחד ממוקדי הבחינה של 'דרשו' הפזורים בכל רחבי הארץ, ולהיבחן על הדפים שנלמדו במהלך החודש האחרון."

צריכים להכיל עוד למעלה מרבעה של נבחנים שבדרך כלל עושים את המבחן במסגרות של 'דרשו בכולל', בימי חמישי אחה"צ".
לסיום מזכיר הרב כהן: "נבחני 'דרשו' יודעים שאין צורך להירשם לפני מבחן, אין צורך לעדכן באיזה סניף אתם מעוניינים

הסיפור היומי

אחרי 29 יום האב מגיע בחלום לבנו ומבקש ממנו לבוא איתו למסעדה. הם מתיישבים, ואז מוציא האב שתי גמרות, פותח בדף היומי ומסביר לבנו את הסוגיות בטוב טעם. "אבא, מאיפה אתה יודע את כל זה?" תמה הבן

סיפור מדהים ומחזק שהתרחש עם מר ששון גורי ז"ל, סגן מנהל אזור המרכז בחברת החשמל

ואת כל הסוגיות המסובכות שבסוף המסכת, האב יושב ומסביר בטוב טעם ודעת לבן...

"אבא, מאיפה אתה יודע את כל זה?"

אמר לו האב: "בני, כשאתה ישבת ולמדת דף היומי, אותי לימדו פה למעלה דף היומי... אתה עלית ונתעלית, והעלית אותי איתך".

בינתיים, המלצר מגיש כוס קפה... הבן לוקח את הכוס, מתחיל לברך, וכ הוא מגיע לשם ה', הוא מתחיל להאריך ולכוון... אבא שלו, שרק שמר שלושה שבתות, מתקן את הבן שלו ואומר לו: "בני, לא כך מכוונים את השם, כתוב במשנה ברורה כך וכך...". סיימו ללמוד, והאב מבקש מהבן: "תמשיך ללמוד, טוב לי עם זה..."

יום אחד פוגש הרב שלזינגר בקרית הרצוג את הגרי"א שוורץ שליט"א. שואל הרב שלזינגר את הרב שוורץ בהתפעלות: "איך יתכן שיהודי שחי 85 שנה בלי לשמור מצוות, ורק שמר שלושה שבתות, והוא כבר יושב בגן עדן, לומד סוגיות סבוכות בש"ס ומבין בכוונות השם ועוד מלמד אחרים... מה הולך פה?!"
שואל הרב שוורץ את הרב שלזינגר: "תגיד לי, לאבא של רועי קוראים אולי ששון?"

אמר לו הרב שלזינגר: "מאיפה כבודו יודע, זו רוח הקודש?". סיפר לו הרב שוורץ: לפני 25 שנים התעוררה בעיה מורכבת בכל הארץ בנושא של עירובין... הלכה פסוקה בשולחן ערוך: אם יש גוי, או יהודי שאינו שומר תורה ומצוות, אפילו אחד בכל העיר - העירוב לא תקף! ההיתר היחיד שיכול לעזור זה אם יהיה מושל בעיר שיכול להיכנס לכל דירה בכל העיר מתוקף תפקידו מבלי לבקש רשות מבעל הבית ולהניח שם את חפציו... ואם אדם שומר תורה ומצוות ישכור מאותו מושל את הזכות להניח את החפצים שלו בכל בית מתושבי העיר מבלי רשות מהדייר, אז לאותו יהודי יש זכות מסויימת בכל דירה שבעיר, והעירוב תקף.

מעשה היה ביהודי מקרית אונו ששב בתשובה לפני 25 שנים, ושמו רועי גורי. הוא היה עדיין רווק והתגורר אצל הוריו. הללו באו מרקע דתי, עם הזמן התקררו אך נשארו מסורתיים, כשרות, קידוש בשבתות וחגים, מדי פעם חילקו צדקה...
לימים הזקין האב, וכבר התקרב לגיל 85, ובאלול תשע"ט חלה. שבת אחת התארח הבן אצל הרב שלזינגר וסיפר לו על המצב של אביו. אמר לו הרב: אני אישית נוכחתי אצל הסטייפלר כשהיה אצלו חולה, והסטייפלר אמר לו ששמירת השבת מאוד מסוגלת ויכולה לחולל נפלאות.
הבן סיפר זאת לאביו...

תשרי תש"פ, יום אחד אומר האב החולה לבנו "אני רוצה לשמור שבת". אמר לו הבן: "אבא, שמירת שבת זה דבר רציני, צריך להתחיל בהדרגה. אולי קודם כל תתחיל בדברים שבפיהרסא, ואח"כ תתקדם הלאה...". אמר לו האב: "בני אני רציני, אני הולך עם זה עד הסוף!"

הגיעה השבת והאבא צמוד כל השבת לבנו. "אבא, זה מותר, זה אסור...", והם גם קבעו חברותא כל יום ללמוד הלכות שבת. חלפו שבועיים, והצמידו לאב פיליפיני. דבר ראשון שמעניין את האב זה האם מותר לגוי לחלל שבת בשבילו. למדו הלכות אמירה לנכרי, מה מותר מה אסור. כך עברו שלושה שבתות של שמירת שבת כהלכתה, ו'ברוך דיין האמת' האב נפטר.
איפה קוברים יהודי ש-85 שנה לא שמר מצוות, ושמר שלושה שבתות לפני הפטירה?

נכנסו למרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א לשאלו. השיב להם: יהודי ששמר שלושה שבתות אחרונות ונפטר כשומר שבת, נקבר בחלקת שומרי שבת! קונה עולמו בשעה אחת.
אחרי 29 יום האבא מגיע בחלום לבנו ומבקש ממנו לבוא איתו למסעדה... הבן מצטרף והם מתיישבים, אבל אין מה לאכול... האב מוציא שתי גמרות נדה, בדיוק מה שלומד הבן בדף היומי.

וכמה מנהלים מחברת החשמל, אבל אך אחד לא מבין מה הם בכלל רוצים, וכולם דוחים אותם...

כאופציה אחרונה, נסעו לקרית אונו לפגוש את סגן מנהל אזור המרכז של חברת החשמל... שמו ששון גורי. הסבירו לו את הרעיון, ושזה יגרום לשמירת שבת בכל הארץ.

אמר להם ששון: "אני לא שומר שבת ואף לא הבנתי מילה... מה שכן הבנתי, זה שבנפשכם הדבר, וגם יש לי בן שחוזר בתשובה, אני מוכן לחתום לכם. ולא די בכך, אני גם אדאג שכל שמונה עשר המנהלים של המחוזות השונים בכל הארץ יחתמו לכם!" אותה שבת ששון גורי עשה בשבילה, לא נתנה לו לצאת מן העולם כמחלל שבת. ותוך פחות משלושים יום, והוא כבר מלמד את כל נבכי הסוגיות המורכבות ביותר בגמרא...

(אפריון שלמה)

כל זה היה טוב ויפה לפני שהופיעה הדמוקרטיה... פעם היו דיקטטורים, היתה להם משילות אמיתית בכל העיר, והם יכלו לעשות מה שהם רוצים ולדרוך היכן שהם רוצים... אבל היום, בעידן הדמוקרטיה, אפילו שוטר לא יכול לדרוך בבית שלך בלי אישור וצו מבית משפט... אז מה עושים?

יהודי ת"ח בשם הרב מושקוביץ, חשב על רעיון גאוני! על פי חוקי המדינה, שעוני החשמל שייכים אך ורק לחברת החשמל, אין לאף אדם זכות על פי חוק לגעת בשעונים הללו. הרעיון של הרב מושקוביץ היה פשוט ביותר... לשכור מחברת החשמל זכות מסויימת, בעלות של אחוזים בודדים, בשעונים של כל דירה ודירה בעיר, וכך יבוא הכל על מקומו בשלום והעירוב יהיה כשר! הרעיון זכה לתמיכה ואהדה מכל הרבנים מכל העדות והחוגים ללא חולק... אבל איך מבצעים את זה? נפגשו הרבנים עם כמה

על דא ועל הא

כשבועיים לפני ראש השנה מגיעה משלחת משטרתית אל בעל ה'קול אריה' ומבקשת לדעת היכן נמצא החזן שברח מפולניה. באותה שנה התפלל החזן בכלא...

איך אפשר לפתוח 'תכנית חיסכון' אצל הקב"ה ולמשוך ממנה צ'ק מתי שצריכים?

שאינ לי שום 'נגיעה' במה שהגבאי החצוף פגע בכבודי, ועל עניין זה כתב הרמב"ן: 'האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר' (דברים לג ט), והיינו אותם דיינים שאין להם נגיעה במאומה - עליהם נאמר (שם, שם פסוק י) 'יורו משפטיך ליעקב', כלומר שיזכו להורות משפטים נכונים עד כדי כך שיזכו לרוח הקודש.

אבל ה"קול אריה", כך סיפר רבי נחמן מספינקא, תלה את הצלחתו זו בעניין נוסף. היה זה לאחר שבעל ה'דברי חיים' מצאנו ביקש ממנו לתת ממון עבור 'צדקה אמיתית', ומאחר שנתן את הצדקה אמר שצדקה אמיתית היא פקדון שמפקידים אצל הקב"ה, בדיוק כמו תוכנית חסכון שמפקידים בבנק, כך שאם ביום מן הימים תארע לך צרה, תוכל למשוך את הפקדון הזה מהקב"ה והוא יעזורך.

"כיוון שהחצופים האלו הזמינו חזן בלא ידיעתי, והרגשתי את עצמי במיצר, סמכתי על ר' חיים צאנז'ר שאמר לי שהצדקה הזו תסייע בעדי לעת מצוא, ונשבעתי בשם ה' שהחזן לא יתפלל", אמר ה"קול אריה".

למדנו מכאן שכאשר מכוונים לצדקה אמיתית הניתנת ליתומים ולאלמנות, אפשר למשוך ממנה כל שעה, והרי כל אדם יש לו שעה שבה הוא זקוק לישועה, ואז הוא יכול למשוך ולכתוב צ'ק על חשבון הצדקה האמיתית שמופקדת אצל הקב"ה.

(קול ברמה - מתוך ספר חדש העומד א"ה לראות אור בקרוב משיחותיו של הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בעריכת הרב משה מיכאל צורן שליט"א)

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: בימי בין הזמנים היה לי מנהג של קבע ללמוד בבית המדרש של האדמו"ר רבי נחמן מספינקא, שמרן הסטייפלר הגדירו כאדם גדול. גם בית הכנסת עצמו היה מקום קדוש שנתקדש ע"י הכנסת אורחים גדולה והרגשתי סייעתא דשמיא בלימודי שם.

פעם בעת רצון, כשישבתי בבית הכנסת, שמעתי מפי האדמו"ר זצ"ל עובדה מופלאה על אחד מגדולי הונגריה וצדיקיה, בעל ה"קול אריה", שהיה רבה של עיר ואם בישראל.

בתחילת חודש אלול נכנס הגבאי הראשי אל המרא דאתרא לבשרו שבחרו ש"ץ לתפילות הימים הנוראים. לשאלת ה"קול אריה" כיצד עשו זאת ללא ידיעתו, ענה הגבאי בחציפות ואמר: כבר נעשה מעשה, והאדם שנבחר הוא יהיה החזן!

נעמד בעל ה"קול אריה" על רגליו ונשבע בשם ה' שהחזן הלז לא יעבור לפני התיבה בעירו!

כשבועיים לפני ראש השנה מגיעה משלחת משטרתית אל בעל ה"קול אריה" ומבקשת לדעת היכן נמצא החזן שברח מפולניה ועיגן את אשתו על ששת ילדיה. הגאון הבין שכנראה זה הוא החזן המדובר. החזן התפלל באותה שנה בכלא...

נכנסו התלמידים ל"קול אריה" ושאלוהו האם כשנשבע שהחזן לא יתפלל, השתמש בשמות הקדושים?

ענה הגאון ואמר: "חס ושלום. לא השתמשתי בשמות, אלא שבאותו רגע שהגבאי נכנס להודיע לי על בחירת החזן, הרגשתי

**סמוך לרבי עמד אדם שהתרחק זה מכבר מדרך התורה,
פניו היו אפורות וליבו מלא יאוש. הוא פנה לרבי ושאל:
"לשם מה עלינו להתאמץ לקפוץ לעברו השני של
הבור, הרי אין ספק שנחטיא, בוא וניכנס ישר פנימה"...**

"לעולם אין להתייאש"

חיילי בנות הברית למחנה בו שהה הרבי, הקצינים הגרמנים שהיו ממונים על המחנה ריכזו את כל היהודים אל רכבת משא שעמדה לא הרחק משער המחנה, ומשם נסעו לכיוון לא ידוע.

במשך שבוע ימים נסעו הפליטים האומללים, כשלושת אלפים במספר, בתנאים איומים ונוראים כמעט ללא אוכל ומים לשתייה. ביום השישי למסע העינויים נעצרה הרכבת בתחנה בעיירה שבגרמניה.

חייל אס אס נכנס לקרון ושאל בקול: "מי כאן הרב?" אף תשובה לא נשמעה, היהודים המעונים חששו שמא מתכננים להתעלל ברב לעיניהם, ושתקו. והנה נשמע קולו של הרבי, שללא היסוס השיב: "אני הרב".

החייל הורה לו לבוא עימו, והביאו אל מפקד המחנה שישב בקרון הקטר. השחצנות והגאווה נעלמו מפניו של המפקד. הוא סיפר לרבי שקיבל פקודה מברלין להוביל את הרכבת לנהר מסוים, ושם להוציא להורג את כל היהודים שברכבת. "זוהי הוראה מגבוה!", הדגיש המפקד.

הוא השתהה מספר רגעים, ואחר הוסיף להפתעתו של הרבי: "מאחר וחיל השחרור האמריקאים נמצאים קרוב, לא רחוק מכאן, אנסה להאט את קצב הנסיעה של הרכבת, אולי בינתיים יספיקו החיילים האמריקאים להגיע ואז יהיו לכם החיים לשלל".

הרכבת אכן האטה את מהירותה, אך למחרת שוב נקרא הרבי אל מפקד המחנה, כשהלה מודיעו על פקודה חדשה שהגיעה מברלין, בה נאמר לא להמתין עם הרצח ההמוני עד שנגיע לשפת הנהר, אלא לעצור ליד היער הסמוך ושם להוציא להורג את כולם. המפקד הגרמני חשב שכבר אין תקווה ליהודים שברכבת, עליו לקיים את הצו שקיבל ולהוציאו לפועל ללא דיחוי, אך הרבי אמר לו: "תן לפחות ליהודים לצעוד רגלי מהרכבת ועד היער, וכך ירוויחו זמן ואולי אף יגאלו וינצלו ממוות...".

המפקד הסכים, ונתן הוראה לחיילים להורות לכולם לצאת מהרכבת ולצעוד לעבר היער הסמוך. הרבי ביקש משלושה צעירים שימהרו לצעוד אל הכיוון שממנו אמורים על פי ההשערה החיילים האמריקאים להגיע.

למעשה, החיילים האמריקאים כלל לא היו אמורים להגיע לאיזור ההוא, אולם ג'יפ אחד עם עשרה חיילים טעה בדרכו ונסע במסלול בו רצו שלושת הבחורים. הם סימנו לנהג לעצור, אך החיילים, שנשלחו למשימה מסויימת, לא רצו להתעכב וכמעט

האדמו"ר מבלאז'וב זצ"ל איבד בשואה הנוראה את אשתו הרבנית, בתו וחתנו, וגם את הנכדה בת השנתיים. הוא נלקח למחנות, שם עבד עבודות פרך, בנוסף סבל מקור ומרעב, ייסורים נוראים ואיומים עברו עליו - ועם כל זה היה מעודד את עצמו ואת הסובבים אותו. "כל עוד האדם חי עליו לעשות הכל שיחיה ולא ימות ח"ו, לעולם לא להתייאש, אם ח"ו נגזר עליו למות, יבוא בעל הנשמות ויטול את הנשמה בעצמו". כך היה רגיל בפיו.

בעיצומו של לילה אחד חשוך וקר, נשמעה במערכת הכריזה של המחנה ההודעה הבאה: "כל האסירים חייבים לצאת מן הצריפים החוצה, מי שיישאר בפנים וייתפס, יומת בירייה".

חלושים ומרוטים מיום עבודה מפרך, מהרעב שהציק להם כל הזמן, נאלצו כולם לבצע את הפקודה ומיד רצו מבוהלים ומפוחדים לכיוון שהורו להם הזקיפים. כעבור שעה קלה הגיעו למקום שומם בו היו מכתשים רחבים ועמוקים שנוצרו מפצצות שנפלו שם בימי מלחמת העולם הראשונה. הגרמנים הורו להם להסתדר בשורות ולקפוץ מעברו האחד של הבור לעברו השני, מי שלא יצליח להגיע לצד השני ויפול לבור, יירה ויומת בבור.

המשימה היתה כמעט בלתי אפשרית, האנשים המעונים ניסו לקפוץ לצידו השני של הבור, אך במצבם הגופני הירוד והלקוי נפלו רובם לתוך הבור ונורו. מעטים הצליחו לקפוץ מצידו האחד של המכתש לצידו השני.

סמוך לרבי עמד אדם שהתרחק זה מכבר מקיום תורה ומצוות, פניו היו אפורות וליבו מלא יאוש, הוא פנה אל הרבי ושאל: "רבי, לשם מה עלינו להתאמץ, הרי ברור ואין לי ספק שנחטיא את הבור, בוא וניכנס ישר לתוכו פנימה ונחסוך את כל מאמץ הקפיצה"...

"חס וחלילה", השיב לו הרבי, "אנחנו נעשה את ההשתדלות שלנו, ולעולם לא להתייאש, אם נגזר עלינו ח"ו להגיע מפה לעולם העליון נגיע, ואם בורא עולם חפץ בחיינו הרי שנצליח לקפוץ".

הרבה זמן לא היה להם, והגיע תורם. הם עמדו בקצה הבור, הרבי התפלל תפילה חרישית, האיש שעמד לידו התמלא לפתע עוז, הם קפצו ומצאו את עצמם בעברו השני של הבור. חייהם ניצלו!

חלפו שבועות, ובאוויר הורגש כי המלחמה מתקרבת לקיצה, הגרמנים ספגו אבדות קשות והחלו לסגת. בכ"ד בניסן התקרבו

את רוביהם, ומיד השליכו הגרמנים את נשקם והרימו את ידיהם לאות כניעה.

ברגע האחרון ובדקה האחרונה ניצלו אלפי יהודים ממוות לחיים. הוא אשר היה הרבי נוהג לומר לכל הסובבים אותו, אמור וחזור: "לעולם לא לאבד תקווה, ולא להתייאש, לאחוז בחוזה באמונה. על האדם להשתדל כפי יכולתו והקב"ה יעשה את שלו".

(הרב יצחק ברבר שליט"א, הובא בגליון 'כולנו יודעי שמך' דברים תשפ"א. הרב פנחס זרביב מכון למעשה. לתגובות ולחומר נוסף gmail.com@p0583271323)

שהמשיכו בדרכם. למזלם היה בין החיילים רב צבאי, ר' אברהם קאהן מפילדלפיה, ובהשפעתו הם עצרו את רכבם כדי לשמוע מה בפיהם של שלושת הצעירים.

כששמעו את סיפורם המזעזע של הבחורים, נסעו מיד אל המקום שנועד להיות גיא הריגה לאלפי איש.

החיילים הגרמנים כבר העמידו את היהודים בשורות שורות מול כיתת היורים, ורגע לפני שפתחו באש, הבחינו בחיילים האמריקאים שהגיעו למקום. הללו ירדו מרכבם וכיוונו אליהם

הסיפור היומי

**הוא מספר שעד היום ניצב מול עיניו המאורע
הזה במלוא בהירותו. הרב הביט בו ואמר:
"זאת כל הגמרות במסכת בבא מציעא
עם רש"י ותוס' אתה כבר יודע?!"**

משפט אחד נוקב ששינה את כל החיים

יודע?!

איך שיצאו הדברים מפי הגרי"ז, הוא רץ, רץ, ופתאום נעצר וחשב: 'רגע, מה שמעתי עכשיו?...' והיתה לו סייעתא דשמיא להתעורר, הוא התיישב ללמוד ומאז כבר למד כמה פעמים ש"ס, ואפשר לשאול אותו איפה גמרא זו וזו.

היתה לו זכות וסייעתא דשמיא. וארט אחד של הבריסקר רב, כך כמות שהוא, זקן חולה שבור, משפט אחד, האיר לו את העינים. "הרי הרב צדק", אומר היום אותו אברך. "הלכתי מרוצה מעצמי והרגשתי שכל העולם שלי, ולמה, כי יש לי קושיא על שיטה מקובצת בבבא מציעא... תגיד את הדף גמ', מה כתוב שם, מה כתוב ברש"י, מה כתוב בתוס'. בדף אחד, ומה כתוב בכל בבא מציעא..."

כך הוא זכה להתעורר ולקחת את עצמו ללימוד תורה כראוי (התקן עצמך ללימוד תורה, הובא במאמרו של הרב אברהם מרדכי יוסף מרקסון ב'אספקלריא')

סיפר אברך יקר, שבבחרותו למד בישיבה קדושה והספיק עשרים או שלושים דפים בזמן, וגם אותם לא ידע כראוי. יום אחד בלכתו ברחוב פרס בירושלים, שם לב לפתע שהנה הרב מבריסק, הגרי"ז זצ"ל עומד על מדרגות ביתו שעון על המעקה. חשב לעצמו: הנה, יש לי הזדמנות לשאול קושיא את הגרי"ז.

בפחד פנימי - זה יכול לתאר רק מי שהרגיש זאת בעצמו - עלה במדרגות. בתחילה היה קשה לו לפתוח בדברים, אך בסייעתא דשמיא פתח ואמר להגרי"ז: איך וויל פרעגן דעם רב א קשיא וואס איך האב אין שיטה מקובצת אין בבא מציעא דף... [אני רוצה לשאול את הרב קושיא שיש לי בשיטמ"ק ב"מ דף...]. הוא מספר שעד היום כשהוא נזכר בזה, זה ניצב לו כתמונה חיה מול העיניים. הרב הביט בו ואמר: "און אלע גמרות אין מסכתא בבא מציעא, מיט די רש"י מיט די תוס', - ווייסט איהר?! "ואת כל הגמרות במסכת בבא מציעא עם רש"י ותוס' אתה כבר

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

המדבר לשון הרע על משפחה שלמה או על עדה שלמה - עוזנו כפול ומכופל מהמדבר על יחיד

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

חיים' עולה כי אדרבה, לשון הרע כזה חמור הרבה יותר. בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי (כלל י' מהלכות

לשון הרע שאינו על אדם מסוים אלא על ציבור, עדה וכדומה, עשוי להראות בעיני אנשים כחמור פחות. אולם מדברי ה'חפץ

על אשכנזים או להיפך - עווננו כפול ומכופל מהמדבר על יחיד. ולענין תשובה כשדיבר על רבים [על כל פנים כשנגרם להם צער מכך], מבואר ברמב"ם (פ"ד מתשובה ה"ג) לענין המקלל את הרבים שאין לו אפשרות לשוב בתשובה גמורה, מפני שלא קילל אדם ידוע כדי שישאל ממנו כפרה. ואף כאן, אם נגרם להם צער מדבריו לא יוכל לבקש מהם מחילה. ובביאורים ומוספים מציינים בזה למה שהביאו לעיל, לענין מי שדיבר על אנשים רבים ואינו זוכר מי הם כדי לבקש מהם מחילה, שיעץ הגר"ח קניבסקי שיתפלל שכולם ימחלו לו.

לשון הרע סעיפים יא-יב) עוסק ה'חפץ חיים' במקרה של אדם שהיה בעיר מסוימת ולא היה שבע רצון מקבלת הפנים שזכה לה, או שלא סייעו לו שם כפי שציפה, ולכן מפרסם לגנות את האנשים החשובים דשם, "וכל שכן אם מבזה עבור זה סתם לכל העיר, בוודאי עוון פלילי הוא, כי איסור לשון הרע, אפילו על אמת... הוא אפילו אם מספר על איש פרטי, וכל שכן על עיר שלמה בישראל המחזיקים באמונת ה', ודאי עוון גדול הוא".

בביאורים ומוספים מביאים מדברי הפלא יועץ, כי כך גם לגבי דיבור לשון הרע על משפחה שלמה או על עדה שלמה, כגון ספרדים

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

האם שיחת חולין של תלמידי חכמים היא תורה?

סוכה דף כא

אפילו שיחת תלמידי חכמים צריכה לימוד

חולין של תלמידי חכמים, ומסתמא זה לא בגדר של דברים בטלים, אבל צריכים לימוד, צריך ללמוד את זה. וא"כ האם הוא מקיים מצות תלמוד תורה בזה, או מצות תלמוד תורה הוא לא מקיים רק הוא לא עבר עבירה, צריך ללמוד את זה, או שאין כזה דבר, אם צריך ללמוד את זה, זה תורה, ואם זה תורה בודאי שגם שיחת חולין זה תורה. ולא יקשה מה צריך לימוד? כי בלי שיהיה לימוד הייתי אומר שזה לא תורה, ועכשיו שצריכה לימוד זה כבר תורה, או לא, תורה בכל זאת זה לא, זה שיחת חולין, זה לא תורה. תורה כתוב שזה אפילו בלי ללמוד כלל, כתוב בתנא דבי אליהו (זוטא פ"ב) שאם אחד אומר כל היום את הפסוק 'אחות לוטן תמנע' (בראשית לו כב) יש לו מצוה של תורה, ומה הוא לומד בזה אחות לוטן תמנע, הוא שומע כבר מאה פעמים, הוא אומר עוד פעם יש לו מצוה, איזה מצוה יש לו, משמע שתורה זה לאו דוקא אם לומדים, תורה זה תורה. ועכשיו מה עם שיחת חולין של תלמידי חכמים האם זה תורה רק בגלל שצריכה לימוד, ממילא זה מוגבל, המצוה היא רק אם הוא ילמוד מזה ואם לא ילמוד מזה זה כלום, עבירה אין לו, אבל אין לו מצוה גם, או לא, כיון ששיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד, אז זה תורה. ובעצם זה קשה הגמ' אומרת ועלהו לא יבול שאפילו שיחת חולין שלו צריכה לימוד, בודאי הרי זה תורה, או זה גופא קמ"ל שזה תורה.

(כאיל תערוג)

כשהוזמן מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל לסיום מסכת נדרים, נשא דברים וכה אמר: מסכת נדרים מלמדת אותנו שכל הענין של נדר ושל שבועה בנוי על זה, שהמילה של בן אדם זה דבר שקובע. מילא תורה, יודעים שכל הענין של בן אדם שהקב"ה ברא הוא, שידבר, מה שנבדל משאר בעלי חיים משאר דברים, מפני שהקב"ה רוצה שיהי' תורה, ותורה אי אפשר בלי דבור. ממילא דיבור זה קובע העיקר של בן אדם, ומה העיקר של בן אדם צריך להיות 'תורה' כי מה צריך את האדם שיפטפט שטויות? בשביל זה הקב"ה צריך לברוא שידבר כדי שידבר שטויות כל יום? אלא מה העיקר זה תורה, ואם זה העיקר כמובן שבלי זה זה כלום.

אבל שאר דברים מי אומר שבשאר דברים בן אדם קובע מה שהוא מדבר, הוא אומר ככה או ככה, הייתי אומר שזה לא שום דבר! וכאן נתחדש, לא, נדרים גם כן, כל מה שאדם מדבר אפילו לא תורה ג"כ קובע, רק תלוי בדינים, צריך להיות בפה, צריך לשון קונם, ועוד דינים, אבל היסוד של זה עד כמה להחשיב את הדבור, שלא רק תורה שזהו תכלית האדם שנברא בשביל זה, רק אפילו דברים אחרים שזה לא התכלית, אבל קובע כל מילה של בן אדם. א"כ עד כמה שאפשר ללמוד מעצם הדבר שיש מסכתא נדרים, שיש מסכתא שבועות, עד כמה שהמילה של בן אדם קובעת.

הגמרא אומרת (סוכה כח). שאפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד. אז מה זה עכשיו, אם אחד מדבר שיחת

באיזה אופן נחשבות קורות עץ כקורות מתכת שאסור לסכך בהן?

ביתנו העשויה מקורות עץ. ואף אם עובי הקורות הוא פחות מארבעה טפחים, ומעמיד אותן על צידן, כך שהסיכוך בפועל נעשה על ידי עובי הקורות, שהוא פחות מארבעה טפחים - הסכך פסול, כיון שאחר שגזרו חכמים שלא לסכך בהן, נחשבות קורות אלו כקורות מתכת, הפסולות לסיכוך בכל אופן. וגזירת זו, מכונה 'גזירת תקרה'.

[שו"ע תרכט, יח, ומשנ"ב מה-מז]

תקרת בית המשמש בכל ימות השנה, פסולה מן התורה לשמש כסוכה אף כאשר היא עשויה מקורות עץ בלבד, ולא מעורב בה כל חומר הפסול לסיכוך; משום שהמצוה היא לשבת בסוכה שהיא דירת עראי, ולא בדירת קבע. ומפני דין זה, גזרו חכמינו ז"ל שלא לסכך את הסוכה בקורות עץ שרוחבן ארבעה טפחים (32-38.4 ס"מ, לשיטות השונות) ויותר, כיון שהן דומות לקורות המשמשות לתקרות בתים, וקיים חשש שמתוך כך יבוא האדם לשבת בחג הסוכות תחת תקרת

האם מותר לסכך ב'פלפונים'?

פוסל את הסוכה. והיו שנהגו לסכך ב'פלפונים', שהם נסרי עץ דקים וארוכים ובלתי משויפים; ויש מפוסקי זמננו שהורו כי כיון שהם דקים מאוד, ורוחבם פחות מטפח, וגם לא ניתן ליצור בעזרתם תקרה שתמנע חדירת גשמים, מותר לסכך בהם אף לפי המנהג הנ"ל להחמיר בכל קורות עץ. אך יש שהורו, כי אף אלו שאבותיהם נהגו לסכך בפלפונים, ראוי שיעדיפו רכישת סכך רגיל על פני רכישת הפלפונים.

[ביאורים ומוספים דרשו תרכט, 33 ו37]

בהמשך לאמור: 'גזירת תקרה', אמורה ביחס לקורות עץ וכיוצא בהן בלבד, אך לא ביחס לענפים, שאינם משמשים לקירוי בתים, ומותר לכתחילה לסכך אף בענפים שרוחבם ארבעה טפחים ויותר.

ומאידך, קורות עץ, נהגו שלא לסכך בהן כלל, דהיינו, אף כשרוחבן פחות מארבעה טפחים, ואף בסוגי קורות שלא נוהגים להשתמש בהן כלל לקירוי בתים; וטעם המנהג, כדי שלא יבואו לסכך באופן המונע חדירת גשמים, אשר לדעת חלק מן הראשונים

האם מותר לסכך בסכך המעוצב באופן המונע חדירת גשמים?

מכך, כשם שנהגו להימנע מסיכוך בכל קורות עץ, כנ"ל. אולם, בשעת ירידת גשמים, שלא ניתן לשבת בסוכה אחרת, ניתן לשבת בסוכה המסוככת בסכך הנ"ל, ואף לברך עליה. ויש מהראשונים שסוברים שמותר לסכך בסכך המונע חדירת גשמים; ובדיעבד, כאשר לא ניתן לשנות את מצב הסכך, ניתן להקל.

כאמור, יש מן הראשונים שסוברים שבדומה לסיכוך בקורות עץ רחבות, האסור משום 'גזירת תקרה', אסור גם הסיכוך באופן המונע חדירת גשם לסוכה, משום שהוא דומה בתכונתו זו לתקרת בית. ויש מפוסקי זמננו שהורה, כי אף לדעה זו, הסיכוך באופן המונע חדירת גשמים אסור רק כאשר הסכך עבה כעין תקרת בית, אך כשהסכך דק, אלא שהוא מסודר ומעוצב באופן המונע חדירת גשמים, מעיקר הדין מותר לסכך בו; אלא שיש להימנע

[משנ"ב תרכט, מט, ושעה"צ עג; ביאורים ומוספים דרשו, 36-38]

האם מותר לסכך בקרש ששיעורו ארבעה טפחים באופן שיהפוך אותו על הצד ויצמצם את שיעורו? | ומה הדין באופן שאדם פרס סדין על הסוכה או מתחתיה?

תמצית שיעור הלכה במשנה ברורה הלכות סוכה במסגרת לימוד 'דף היומי בהלכה' [משנ"ב חלק ו', סימן תרכ"ט סעיפים י"ח - י"ט]

ואולי היה צריך לגזור אטו דבר שהוא מקבל טומאה, בכל זאת הדין הוא, שכיוון שהוא לא ייחד אותם לתשימיש, הם לא מקבלים טומאה, ובכל זאת נהגו שלא לסכך בהם כלל, שמא יבוא לסכך באופן שלא יכנס גשם לסוכה בכלל.

פריסת סדין על הסוכה או מתחתיה

אדם שפרס סדין על הסוכה מפני החמה, או תחת הסוכה מפני העלים הנושרים לתוכה על שולחנה, הסוכה פסולה, משום שמסכך בדבר המקבל טומאה, אבל אם פרס אותו רק כדי לנאותה, כשרה, ודווקא כשזה בתוך ד' טפחים לסכך.

סיכוך בקרשים שרוחבם ד' טפחים

סעיפים אלו, הם המשך לסעיפים הקודמים העוסקים בפסולים דרבנן שבסכך, ואומר השולחן ערוך, שחז"ל אסרו לסכך בנסרים שהרוחב שלהם הוא ד' טפחים, משום שהם דומים לתקרת הבית, וחוששים שמא אדם יישב תחת תקרת הבית שגר בו כל השנה, וזה ודאי פסול מדאורייתא, כיוון שאמרה תורה 'סוכה', ולא בית של כל ימות השנה, ולכן, אפילו אם הפך את הנסר על צידו באופן שאין בו ד' טפחים, פסול, וכן אם הם פחותים מג' טפחים, הם פסולים, כיוון שהנסר פסול מצד עצמו הוא פסול, ונסרים כאלו שאין ברוחבן ד' טפחים, אפילו שהם משופים, הם דומים לכלים,

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

* ענפים שעליהם נושרים תדיר, דהיינו, שאינם נושרים רק בשעה שהרוח נושבת, אלא בכל עת, מחמת חולשתם וכדומה, וכן סכך שריחו רע - אסרו חכמינו ז"ל לסכך בהם, מחשש שהדבר יגרום ליושב בסוכה לצאת ממנה. ובדיעבד, אם כבר סיכך בהם, אף אם יש בהישג ידו סכך אחר, אינו צריך להחליף את הסכך, ורשאי לשבת בסוכה זו.

* חבילת קנים או ענפים ארוזה, פסולה לסיכוך מדרבנן, כל עוד היא ארוזה. ומחצלת של 'קיינעס' המצויה בזמננו, ושאר המחצלות המשמשות לסיכוך - אינן נחשבות כ'חבילה'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן לקיים את מנהג 'תשליך' בסמוך לכלי עם מים ודגים?

טוב, שנפרה ונרבה כדגים. ונחלקו פוסקי זמננו בנוגע למקום שאין בו שפת ים או נהר, אם ניתן לקיים את המנהג בסמוך לכלי שיש בו מים ודגים.

ועל פי האריז"ל, יש ללכת ל'תשליך' דווקא לאחר תפילת מנחה, לפני שקיעת החמה, וכנהוג בימינו. וכאשר היום הראשון של ראש השנה חל בשבת, נהגו ללכת ביום השני; ויתכן שהסיבה לכך היא - למנוע מרבים מכשול במלאכת 'הוצאה' של מחזור התפילה אל מחוץ לעיר, לשפת הים או הנהר.

[שו"ע תקפג, ב, ומשנ"ב ח; ביאורים ומוספים דרשו, 13]

מנהג ישראל מקדמת דנא, ללכת ביום הראשון של ראש השנה לשפת הים או לשפת נהר, ולומר שם את הפסוקים: "מִי אֶל כְּמוֹךָ נְשֵׂא עֲוֹן... יְשׁוּב יִרְחַמְנוּ... וְתִשְׁלִיךְ בַּמַּצְלוֹת יָם כָּל חַטְאוֹתֵם". ועל שם הבקשה "ותשליך...", מכונה מנהג זה בשם 'תשליך'.

ועיקרו של המנהג, לזכר עקידת יצחק, אשר בדרכו אליה עבר אברהם אבינו דרך נהר, והגיעו המים עד צווארו, והתחנן להשי"ת: "הושיעה כי באו מים עד נפש".

וטוב לקיים את המנהג בסמוך למים שיש בהם דגים, לסימן

הלוח היומי

י"ט באב | רבי שמעון שלום ב"ר מנחם קאליש זצ"ל, מאמשינו, בעל משמיע שלום, אמרות טהורות ועוד

יארצייט:

תצ"ב: רבי יעקב ב"ר מכיר כולי זצ"ל, בעל ילקוט מעם לועז ועוד.

תרי"א: רבי אריה לייב בלחובר זצ"ל, אב"ד זאסלב.

תרט"ו: רבי יעקב ב"ר יוסף כלפון זצ"ל, אב"ד טיטואן-מרוקו, ובעל רנו ליעקב שמחה, נגד מלכים, ויעמידה ליעקב ועוד.

תר"כ: רבי נפתלי הערץ ב"ר יהודה ויינברג זצ"ל, תלמיד רבי נחמן מברסלב זצ"ל.

תרפ"ג: רבי אהרן מנחם מנדל ב"ר סנדר ליפא (מזידיטשוב) אייכנשטיין זצ"ל, מאלעסק.

תרצ"ו: רבי מנחם נחום ב"ר יצחק פרידמן זצ"ל, מבויאן-צ'רנוביץ, בעל תפארת מנחם ודברים נחומים.

תשי"ד: רבי שמעון שלום ב"ר מנחם קאליש זצ"ל, מאמשינו, בעל משמיע שלום, אמרות טהורות ועוד.

תשמ"ה: רבי יצחק מאיר ב"ר ישראל שלום יוסף השיל זצ"ל, ממז'בוז'.

להתמלא באושר מקיום כל מצוה

הגה"צ רבי דב יפה היה רגיל להביא את המדרש שהקב"ה שתל מצוות כדי להקיף את האדם באורות, כאשר בא לדבר יעיין מה מותר לדבר, הולך ברחוב - ישמור את עיניו, וכך כל הזמן אורות המצוות מאירות לו. והוסיף, התרי"ג מצוות אינן תרי"ג בעיות שצריך להסתדר איתם אלא תרי"ג אורות.

(קונטרס מפניני מרן המשגיח עמ' כ)

נשתדל לרדוף אחר קיום המצוות, ובכל מצוה שנעשה נרגיש שאנו זוכים עתה לאור גדול

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il